R.L. Busink, directie Natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Duurzaam bosbeheer straks gecertificeerd?

Keurmeesters in het Nederlandse bos?

Duurzaam beheer, certificeren, keurmerk, duurzaam geproduceerd hout: begrippen die tegenwoordig in geen beleidsnota over bos en natuur mogen ontbreken. Vooral certificeren is een begrip dat steeds meer opgeld doet. Het kopen van gecertificeerd hout zien velen als het middel om duurzaam bosbeheer te realiseren. Wat is eigenlijk gecertificeerd hout?
Wat is certificeren? Wat zijn de internationale ontwikkelingen op dit gebied? Moet in Nederland ook gecertificeerd worden? Wat betekent dit voor de Nederlandse bosbouw? Wat is het nut voor de boseigenaar?
Dit artikel belicht de verschillende aspekten en consequenties van certificeren van bosbeheer voor de bosbouwsektor.

Het streven naar het behoud en duurzaam beheer van bossen staat hoog op de politieke agenda. De fase van enkel erkenning van het belang van behoud van de bossen (en van hun betekenis voor de wereldgemeenschap, en de lokale gemeenschappen) is voorbij. Het gaat er nu veeleer om de internationaal aanvaarde doelstellingen voor het bos operationeel te maken. Tijdens de wereldmilieuconferentie in 1992 in Rio de Janeiro zijn daar verdere afspraken over gemaakt.
In Nederland trok de discussie over het gebruik van tropisch hout de meeste aandacht. Een discussie die al voor de milieuconferentie plaats vond.
In internationaal verband is afgesproken dat in 2000 nog uitsluitend handel plaats vindt in hout afkomstig uit duurzaam beheerde tropische bossen. Eén van de instrumenten om dit te realiseren is het certificeren van hout dat afkomstig is uit deze bossen. Milieu- en natuurorganisaties pleiten er inmiddels voor dat bij toepassing van tropisch hout dit hout gecertificeerd moet zijn.
De producentenlanden van tropisch hout hebben laten weten dat zij het discriminerend vinden dat alleen tropisch hout aan deze eis moet voldoen. Mede door acties van natuur- en milieuorganisaties is de discussie over het behoud van bossen verbreed naar bossen in de gematigde en boreale zone. Door de verbreding van deze discussie is nu ook duurzaam bosbeheer en het certificeren van hout uit Nederlandse bossen aan de orde.

Het Nederlands beleid

De problematiek van het in hoog tempo verdwijnen van tropische regenwouden was voor de Nederlandse regering aanleiding te komen met een regeringstandpunt tropisch regenwoud (RTR). In dit standpunt, dat in 1991 werd uitgebracht, gaf de regering o.a. aan dat zij zal bevorderen dat het gebruik vanaf 1995 wordt beperkt tot hout afkomstig uit landen/regio's met een bosbeleid en beheer gericht op bescherming en duurzame produktie. Uit een tussentijdse evaluatie is gebleken dat deze doelstelling niet haalbaar bleek. Tijdens het algemeen overleg met de Tweede Kamer over het RTR van november 1994 is deze doelstelling verlaten en is door de regering gesteld dat nog in 1995 een systeem voor de certificering van duurzaam geproduceerd (tropisch) hout beschikbaar komt.

Het Nederlands internationaal bosbeleid voor de gematigde en boreale bossen is in het Bosbeleidsplan nader aangegeven, en later nader uitgewerkt in het Programma Internationaal Natuurbeleid. Voor deze bossen moet zo spoedig mogelijk de verplichting worden aangegaan om deze in het jaar 2000 (of zoveel eerder als mogelijk) onder duurzaam beheer te hebben gebracht en dat gebruik van hout beperkt zou moet worden tot hout geproduceerd in landen en/of regio's met een bosbeleid gericht op bescherming en duurzaam beheer. Voor Nederlandse bossen zullen nog dit jaar richtlijnen voor duurzaam beheer worden opgesteld.
Duurzaam bosbeheer is ook de centrale gedachte in het Nederlands Bosakkoord (zie Denig, 1995), waarin de deelnemers in het akkoord aangeven de ontwikkeling na te streven van een certificeringssysteem met beeldmerk, waarin duurzaam bosbeheer het toetsingscriterium is.

Hout gloeiend fout?

Natuur- en milieu-organisaties hebben de resultaten van het overheidsbeleid niet willen afwachten en zijn in het verleden een campagne begonnen om het gebruik van tropisch hout terug te dringen waarbij vaak het motto "hout gloeiend fout" werd gehanteerd. Met grote doe-het-zelfketens en bouwondernemingen heeft "Hart voor hout", de actie van Vereniging Milieudefensie en

Tropische hout: straks ook voorzien van keurmerk.

Novib, inmiddels afspraken gemaakt om het gebruik van niet-duurzaam geproduceerd tropisch hout ('fout hout') te vervangen door goede alternatieven. Binnenkort komt de milieubeweging met een keurmerk voor "goed" tropisch hout. Het keurmerk geeft aan dat het hout op een verantwoorde wijze is gekapt. Ook een aantal organisaties op het gebied van ontwikkelingssamenwerking hebben inmiddels een keurmerk voor tropisch hout geïntroduceerd. Ook is inmiddels hout uit een Nederlands bos gecertificeerd en van een keurmerk voorzien.
Kortom: door het certificeren van hout wil men duurzaam bosbeheer bevorderen, waarbij niet wet- en regelgeving door overheden de drijvend kracht is, maar de marktvraag naar gecertificeerd hout.

Wat is certificeren?

Certificering van hout lijkt niet meer ter discussie te staan, maar wat is certificeren eigenlijk?
Certificatie is de procedure waarbij een onafhankelijke instelling (bijvoorbeeld KEMA) vaststelt dat een produkt of systeem voldoet aan vastgestelde criteria. Deze worden meestal vastgelegd in normen of technische voorschriften/wetgeving. Een certificaat is het dokument dat aangeeft dat het produkt, proces of dienst in overeenstemming is met een bepaalde norm. Een keurmerk is een merkteken om het gecertificeerde te kunnen identificeren.
Om te kunnen certificeren is normalisatie nodig. Normalisatie is het proces waarbij op nationaal, Europees of mondiaal niveau afspraken worden gemaakt over de technische specificaties voor het ontwerpen en produceren van produkten. Normalisatie-instellingen leggen afspraken over onder meer produktspecificaties en -prestaties of, voor produktieprocessen vast in normen. Zo zijn er normen voor fietsbellen, fimrolletjes (ISO 100) en kassen. Ook moeten normen worden vastgelegd voor keurings- en certificatieprocedures. Voor het opstellen van Nederlandse normen bestaan twee organisaties, waarvan de voor bos en hout relevante organisatie het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) is. Het NNI werkt op Europees niveau samen met het Comité Européen de Normalisation (CEN). Wereldwijd werkt het samen in de International Organization for Standardization (ISO). Bij deze organisatie zijn instituten uit meer dan 100 landen aangesloten. Om tot nationale normen te komen dan wel om standpunten te bepalen in Europees en internationaal overleg worden commissies van nationale belanghebbenden samengesteld die werken op basis van consensus.

Voor certificatie kan een inspectie plaats hebben. Bij certificatie is het van groot belang dat er een garantie voor onafhankelijkheid, deskundigheid en betrouwbaarheid is. Nationale accrediteringsinstellingen beoordelen certificatie-instellingen en inspectie-instellingen op die aspekten. Accreditatie is dus het geheel van aktiviteiten op grond waarvan een gezaghebbend lichaam formeel aangeeft dat een instelling of persoon competent is om bepaalde taken uit te voeren. In Nederland is dat de Raad voor de certificatie.
Certificerende instellingen kunnen zowel overheids- als private instellingen zijn. Het beleid van de Nederlandse overheid is er echter op gericht zoveel mogelijk onder te brengen in de private sector.
Producenten ondergaan vaak vrijwillig een certificatie-procedure, om de afnemer te bekoren.

Soms stelt de overheid certificatie verplicht. Een produkt moet dan eerst gecertificeerd zijn voor het op de markt mag worden gebracht.
Een voorbeeld waarbij een produkt alleen op de markt mag worden gebracht als het aan bepaalde eisen voldoet, is kinderspeelgoed. Dit moet voorzien van een zogenaamde CE-markering. Basis voor deze verplichting is een EU-richtlijn.
Aktiviteiten op het gebied van certificatie worden meestal door het bedrijfsleven zelf geïniteerd. De belangrijkste drijfveer is daarbij het behalen van economische voordelen.

Consequenties voor de bosbouw

Om de koper van een plank of houten stoel de garantie te kunnen bieden dat het hout afkomstig is uit bos dat duurzaam wordt beheerd dient certificatie van twee aktiviteiten plaats te hebben, namelijk:
* het beheer van het bos waaruit het hout afkomstig is (het produktieproces);
* het traject dat dit hout doorloopt vanaf het bos via handel, verwerkende industrie en uiteindelijk als eindprodukt bij de detaillist te verkrijgen is (het handel en verwerkingsproces).

In Nederland is voor geïmporteerde hout en houtprodukten (waaronder tropisch hout) vooral het traject binnen de landsgrenzen van belang. Immers, het duurzaam geproduceerde hout moet onderscheiden blijven van de rest.
Voor het in Nederland geproduceerde hout is zowel certificering van het beheer als van het volgen van het hout in het handels- en verwerkingskanaal van belang.
Certificering van hout in Nederland betekent in de praktijk dus het certificeren van het bosbeheer (het produktieproces) en van het traject naar de consument.
Om het bosbeheer gecertificeerd te krijgen dient het beheer aan de eisen te voldoen voor duurzaam bosbeheer. Afhankelijk van de zwaarte van de eisen moet de beheerder in meer of mindere mate inzicht bieden in zijn beheer (bijv. door beheerplan) aan de certificerende instelling. Veldbezoek en regelmatige controle zijn daar onderdeel van. Het hout uit het gecertificeerde bos dient na oogst goed gevolgd te kunnen worden.
Een zeer belangrijk onderdeel in dit certificatie-proces is de eenduidigheid over het begrip duurzaam bosbeheer. Alhoewel duurzaam bosbeheer voor veel bosbouwers een vanzelfsprekend iets is, is het meer dan dat er evenwicht bestaat tussen kap en bijgroei. Ook de maatschappelijke functies die het bos vervult maken onderdeel uit van het begrip duurzaam beheer. Zie daarvoor verder Wiersum en Schmidt (1995).

Het internationaal proces

In de Internationale Tropisch Hout Organisatie (ITHO), die uitvoering geeft aan de Internationale Tropisch Houtovereenkomst, is de discussie over wat duurzaam bosbeheer is al vroeg gestart. Na Rio, in 1992, werd deze discussie ook in andere fora gevoerd. In Europees verband vindt deze diskussie plaats over de bossen in gematigde en boreale zone en staat bekend als het Helsinki-proces. De niet-Europese landen met gematigde en boreale bossen (o.a. Verenigde Staten, Canada, Nieuw-Zeeland en Chili) voeren ook deze discussie: het zogenaamde Montreal-proces.
Ook het Intergouvernementeel panel voor de bossen, ingesteld door de Commission on Sustainable Development (CSD) van de Verenigde Naties, zal zich over deze problematiek buigen.
Deze discussies hebben in beide gevallen geleid tot overeenstemming over criteria en indicatoren voor duurzaam bosbeheer. Daarnaast blijft er dan ruimte voor nationale invulling en uitwerking voor deze uitgangspunten.
In het Helsinki-proces is men al ver gevorderd en bestaat er overeenstemming over de criteria en indicatoren voor duurzaam bosbeheer.
Deze algemeen aanvaarde criteria en indicatoren dienen nu nationale uitwerking te krijgen (zie verder Van Tol, 1995 elders in dit blad) en zouden dan dienst kunnen doen voor het certificeren van het bosbeheer.

Het nationaal proces

Het Ministerie van LNV werkt nu aan het opstellen van richtlijnen voor duurzaam bosbeheer. Daarvoor is samen met het Bosschap een werkgroep opgericht die een aanzet geeft voor deze richtlijnen. Deze richtlijnen zullen dan later in bredere kring van belanghebbenden worden besproken om de richtlijnen uiteindelijk vast te stellen.
Voorlopig lijken richtlijnen (en daarmee certificering) op nationaal niveau het meest praktisch. Bij certificering op niveau van beheereenheden kunnen vragen aan de orde komen als: is hout uit tijdelijk bos duurzaam geproduceerd? Is hout afkomstig uit bos dat een andere bestemming heeft gekregen (weg, spoorlijn, woningbouw) duurzaam geproduceerd - ook als het verloren gegane bosareaal elders is gecompenseerd? (zie verder Van Tol, 1995, elders in dit nummer).

Een systeem voor het kunnen volgen van het geïmporteerde duurzaam geproduceerde hout zal naar verwachting dit najaar gereed zijn. Het is op de eerste

plaats opgezet voor het volgen van het tropisch hout uit gecertificeerde bossen.

Verschillende certificatie schema's

Momenteel is er nog geen internationaal aanvaarde wijze van het certificeren van duurzaam bosbeheer. Alhoewel er overeenstemming bestaat over de uitgangspunten voor duurzaam bosbeheer en daarvan afgeleide criteria en indicatoren, is er nog geen overstemming over de verdere uitwerking om te kunnen certificeren. Gelet op de complexiteit van het begrip duurzaam beheer en de verschillende uitgangssituaties en maatschappelijke omstandigheden in diverse landen is dat wel begrijpelijk (zie ook Van Tol).
Toch zijn er al tal van certificatiesschema's, vooral geïnitieerd door natuur- en milieu-organisaties, die de internationale discussies niet willen afwachten. Het bekendst is de Forest Stewardship Council (FSC) die niet zelf certificeert, maar organisaties accrediteert om op basis van uitgangspunten die door de FSC zijn opgesteld, het bosbeheer te certificeren.
Kenmerkend voor de FSC uitgangspunten is dat lokaal met alle partijen die belang hebben bij het bos overeenstemming moet zijn wat duurzaam bosbeheer is. Certificering vindt op beheerseenheidniveau plaats.
De FSC is een vanuit natuur- en milieuorganisaties opgezette organisatie, waarin vertegenwoordigers van verschillende groeperingen zitten die belang hebben bij het bos (boseigenaren, handel, inheemse volken). Zij zijn zowel afkomstig uit ontwikkelingslanden als uit industrielanden.
De FSC wordt echter door met name houthandel en verwerkende industrie niet als onafhankelijk beschouwd, mede door de samenstelling en stemverhoudingen binnen de organisatie.
Naast de FSC uitgangspunten voor duurzaam beheer zijn er nog tal van andere organisaties die hout certificeren, waarbij weer andere criteria voor duurzaam beheer zijn gebruikt. Uit een in 1991 door het WWF uitgevoerde studie in Engeland bleek dat er meer dan 600 bedrijven houtprodukten op de markt brachten met de claim duurzaam geproduceerd. Uiteindelijk bleken er maar drie in staat en bereid te zijn dit nader te onderbouwen (Cabarble et. al.,1995).

Naar schatting werd in 1993 ca. 1,5 mln m³ gecertificeerd hout op de wereldmarkt gebracht. Het ging daarbij vooral om tropisch hout. Ter vergelijking: in 1992 werd wereldwijd 1,6 miljard m3 industrieel rondhout geoogst.

In Nederland is inmiddels op basis van het Ekokeur hout uit bos van de gemeente Arnhem gecertificeerd door Skal. Skal heeft ook plannen om bos te certificeren op basis van de FSC richtlijnen. Zij heeft zich daarom voor accreditatie bij de FSC aangemeld.

Afgelopen zomer is door Canada en Australië een gezamenlijk voorstel ingediend in een vergadering van een van de werkgroepen van de ISO om normalisatie van duurzaam bosbeheer onder ISO norm 14001 te brengen. Deze norm richt zich op milieuzorgsystemen. Ter illustratie verspreidde Canada een dokument waarin dit voor de Canadese situatie was uitgewerkt.
Aanleiding hiervoor was de zorg omtrent de onafhankelijkheid van andere certificatieschema's, maar ook het grote economisch belang dat Canada heeft als een van de belangrijkste houtexporterende landen.
Het voorstel werd tijdens het verloop van de vergadering teruggetrokken. Het uitwerken van deze norm voor een specifieke sector stuitte op technische bezwaren. Ook waren er politieke bezwaren vanuit de milieubeweging die het ISO proces te lang vonden duren. Het opstellen van normen kan jaren duren. Bovendien is naar hun mening al een certificatieschema beschikbaar: de FSC.
Tijdens de vergadering werd door Nieuw-Zeeland het voorstel gedaan om een informele studiegroep op te richten die alle aspecten van duurzaam bosbeheer en het ISO-proces nader inbeeld moet brengen. Nieuw-Zeeland deed daarbij tevens het aanbod alle faciltiteiten te verlenen. De studiegroep zal een rapport met aanbevelingen uitbrengen dat op de volgende vergadering in Juni 1996 zal worden besproken. Milieu- en natuurorganisaties hebben toegezegd ook aan de studiegroep deel te nemen.

Aan eenduidige, transparante en onafhankelijke certificering en accreditering is dus dringend behoefte.
Op termijn is daarom een internationaal breed gedragen wijze van certificeren van het bosbeheer onontkoombaar.
ISO is daarbij voor veel andere produkten nu eenmaal het "formele" internationale kader op het gebied van normalisatie, waarbinnen internationale normen tot stand kunnen komen. De werkwijze bij het tot stand komen van normen waarborgt het verkrijgen van een breed draagvlak.

Ook voor de geloofwaardigheid van de verschillende certificatieschema's is dit van belang. Immers, een veelheid van verschillende certificaten en daarmee keurmerken leidt tot verwarring bij de consument. De kredietwaardigheid van het certi-

■ *Zal dit populierenbos in aanmerking komen voor een certificaat voor duurzaam beheer?*

ficaat staat daarmee op het spel.

Ook voor het internationaal handelsverkeer is eenduidigheid in certificatie gewenst. Dit is met name van belang indien door overheden overwogen zou worden de handel te beperken tot gecertificeerd hout, hetgeen al gauw als een non-tarifaire belemmering zou worden beschouwd door landen die andere certificaten hanteren.

Kosten

De kosten van certificering bestaan uit:

* de mogelijk extra beheerkosten die voortvloeien uit het aanpassen van het beheer om tot gewenste niveau te komen om voor certificatie in aanmerkingen te komen. Soms is investering nodig zoals het opzetten van beheersplan of bosstatistiek
* de kosten van certificeren zelf en daarop volgende inspecties
* de kosten van het traceren van hout in de handels-, verwerkings- en verkoopketen.

De kosten van certificering zelf worden vooral bepaald door de wijze waarop certificatie plaats vindt. De FSC uitgangspunten vereisen certificatie op beheereenheidniveau, waarbij een beheerplan beschikbaar moet zijn. Voor kleine beheereenheden kunnen de kosten per m³ dan hoog uitvallen vergeleken met beheeeenheden van 1 mln ha, zoals in Canada.

Met name de bos en houtsektor West-Europese landen met relatief veel kleine boseigenaren zien daarom grote bezwaren tegen certificering op beheereenheidniveau. Een studie uit Finland, een land met meer dan 300.000 particuliere boseigenaren, pleit voor certificatie op regionaal niveau (Sahlberg, 1994).

Andere landen vinden certificering niet nodig, omdat naar hun mening de wet- en regelgeving van hun land al voorziet in het realiseren van duurzaam bosbeheer of certificering zou zich te dienen te beperken tot die aspekten van duurzaam beheer waarin de wet- en regelgeving niet voorziet.

De Duitse Vereniging van boseigenaren heeft onlangs verklaard dat de Duitse Boswet voldoende waarborgt dat de bossen in Duitsland duurzaam beheerd worden en dat certificering op beheerniveau derhalve niet nodig is.

In landen zonder wetgeving die duurzaam bosbeheer waarborgt (zoals de Verenigde Staten), lijkt certificering op beheereenheidniveau onontkoombaar. Het aanpassen van de wetgeving in de Verenigde Staten lijkt momenteel, nu het anti-overheidsdenken overheerst, niet haalbaar.

De uiteindelijk kosten van certificering zullen worden bepaald op welk niveau certificering plaats heeft en in hoeverre dat door de certificerende instellingen wordt geaccepteerd.

Succesfactoren

In welke mate certificering van hout uiteindelijk zal plaats vinden hangt van vele factoren af. De belangrijkste factor lijkt de mate waarin de consument zijn milieubewustzijn omzet in het geven van de voorkeur aan gecertificeerd hout ten opzichte van niet-gecertificeerd hout. Zolang certificering van hout vrijwillig is, zal de marktvraag het succes bepalen.

Daarbij zal verschil bestaan tussen tropisch hout en niet-tropisch hout.

Een belangrijke factor bij de vraag naar gecertificeerd hout speelt de prijs van gecertificeerd hout.

Een recent in Duitsland uitgevoerde studie geeft aan dat door

certificering van tropisch hout de vraag zal toenemen en dat de consument bereid is daarvoor meer te betalen. De kosten van certificering, die geschat worden op ca. 0,4% van de gemiddelde prijs voor tropisch hout, zijn daarbij te verwaarlozen.
Een belangrijke rol voor de introduktie van certificering op ruime schaal speelt de overheid. De meeste overheden in West-Europa kiezen momenteel voor het overlaten van certificering aan de markt. Het is een verantwoordelijkheid van de producent van hout om aan de marktvraag te voldoen. Indien overheden certificering verplicht stellen komt men al gauw uit op vraagstukken in hoeverre deze verplichte certificering in strijd is met internationale handelsverdragen, zoals de GATT (General Agreement on Tariffs an Trade).
Wel is in veel landen de overheid zelf marktpartij, omdat veel bossen in beheer van de overheid zijn.
De mate waarin gecertificeerd hout (tropisch en niet-tropisch) aangeboden wordt op de markt hangt af hoe snel houtexporterende lande hierop in kunnen spelen. In sommige landen bestaat achterstand situatie door het ontbreken van voldoende mensen met kennis op het gebied van duurzaam bosbeheer, het ontbreken van basisgegevens over het bos en een controle-apparaat van (te) beperkte omvang. Sterk export georiënteerde landen met een bosbouwtraditie spelen hier al snel op in. Veel landen die belangrijk exporteur zijn van niet-tropisch hout, zoals Canada, Zweden, Finland willen de ontwikkelingen niet afwachten en zijn druk bezig certificatie-schema's op te stellen voor hun hout. De bos en hout industrieën van Noorwegen, Zweden en Finland werken op dit punt al samen.
In de Verenigde Staten heeft de organisatie die bijna alle industriële bosbezitters groepeert, de American Forest and Paper Association uitgangspunten en richtlijnen voor duurzaam bosbeheer opgesteld. Dit jaar moeten de leden het in de praktijk hebben gebracht anders verliest men zijn lidmaatschap per 1 januari 1996.
Ook de vraag naar gecertificeerd hout zal verschillend zijn: in landen met veel milieubewuste consumenten zal de vraag groot zijn, in veel ander houtimporterende landen is dit bewustzijn veel minder groot.

Voordelen van certificering

Alhoewel veel bosbouwers in landen met een bosbouwtraditie certificering als iets overbodig lijken te beschouwen - immers het bos wordt toch al duurzaam beheerd en certificering leidt tot extra kosten - biedt certificering veel kansen.
Met certificering kan hout, als milieuvriendelijke en hernieuwbare grondstof, zich onderscheiden van andere niet-duurzaam geproduceerde grondstoffen. In de prijs van hout zijn milieu- en sociale kosten verdisconteerd.
Ook uit public relations oogpunt is het certificeren van hout interessant: immers er is onafhankelijk aangegeven dat het hout op duurzame wijze is geproduceerd, waarbij ook met de maatschappelijke aspekten van bos is rekening gehouden.

Verwachte ontwikkelingen in Nederland

Moet het Nederlands hout worden gecertificeerd, met andere woorden moet het Nederlands bosbeheer ook worden gecertificeerd.
Van het verplicht (wettelijk) certificeren is momenteel geen sprake. Ook voor tropisch hout is geen sprake van verplichte certificering. Verplichte certificering brengt veel bezwaren van vooral handelspolitieke aard met zich mee.
De noodzaak om tot certificering van het Nederlands bosbeheer over te gaan zal vooral door de markt worden bepaald. Momenteel lijkt de tendens voor markt van tropisch hout te gaan in de richting dat straks nog uitsluitend gecertificeerd tropisch hout zal worden gebruikt.
Afhankelijk van deze ontwikkelingen kan de Nederlandse bosbouwsector niet achterblijven wil zij haar, zij het internationaal verband bescheiden hoeveelheid, hout op de markt kunnen blijven afzetten. Ook internationaal bezien kan Nederland niet achterblijven gelet op de wens van Nederland dat uitsluitend, zij het vrijwillig, gecertificeerd hout wordt gebruikt.

Rol boseigenaar en bosbouwsector?

Boseigenaren worden met vragen geconfronteerd als:
* is certificering interessant voor mij;
* wat moet ik doen om mijn bos aangemerkt te krijgen als duurzaam beheerd;
* wat zijn de kosten ervan?

Op de meest vragen kan nog geen antwoord worden gegeven, omdat nog veel moet worden uitgewerkt. Maar dat straks op een of andere wijze het Nederlandse bosbeheer gekeurd zal worden lijkt onontkoombaar.
Belangrijk is om in ieder geval samen te werken, zowel horizontaal (tussen boseigenaren) als verticaal (tussen schakels in de houtkolom). Door samenwerking kunnen kosten worden bespaard en kan het imago van de sektor als leverancier van op maatschappelijk en ecologisch verantwoord duurzaam geproduceerd hout worden verbeterd. Een basis daarvoor ligt in het Nederlands Bosakkoord.

Literatuur

American Forest and Paper Association, 1994. Sustainable forestry principles and implementation guidelines.

Cabarle, B., J. Hrubes, C. Elliot, T. Synnott, 1995. Certification accreditation: the need for credible claims. Journal of Forestry 93 (4), 12-16.

Denig, E. NBT-3 1995; Nederlands Bosaccoord ondertekend.

Hohmeyer, O., et al., 1995. Einfluss der Zertifizierung von Tropenholzprodukten aus nachhaltig, umweltfreundlich bewirtschafteeten Wäldern auf das Nachfrageverhalten. Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung.

Ministerie van Economische Zaken, 1992. Normalisatie en certificatie: sleutels voor kwaliteit.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1993. Bosbeleidsplan. Regeringsbeslissing.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1991. Regeringsstandpunt tropisch regenwoud.

Sahlberg, S., 1994. Timber certification and eco-labelling. Preliminary study in Finland. English summary.

Stuurgroep Convenant Tropisch Hout, 1995. Notitie certificering van duurzaam geproduceerd hout.

Wiel, H. van de, 1995. De run op goed hout. Milieudefensie 7/8, 1995.

Wiersum, K.F. en P. Schmidt, 1995. Duurzaam bosbeheer: variaties op een oud thema. NBT 67 (1), 2-8.

Nieuwland Advies
Specialisten voor bos, natuur, landschap en landbouw

Informatie
Nieuwland Advies
Postbus 522
6700 AM Wageningen
fax 0317-422044
tel 0317-421711
Bel of fax voor
een gratis abonnement
op de nieuwsbrief
van Nieuwland Advies

Nieuwland advies

van beleid... ...tot uitvoering

Het werkterrein van Nieuwland Advies is te breed om in kort bestek weer te geven. Daarvoor moet u eens met ons kennis maken. Een greep uit onze adviesprodukten:

- Beheerplannen voor bos- en natuurgebieden
- Bedrijfsplan landgoederen
- Natuurtechnisch ontwerp en inrichting
- Ecologisch onderzoek en inventarisaties
- Agrarisch natuurbeheer
- Landschapsbeheer
- Subsidieverwerving voor bos, natuur, landschap, landbouw